ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى

4

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى

نەشرگە تەييارلىغۇچى: سەلەي قاسىم

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

Altun04

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئا. ئومەر

ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى

(4)

نەشرگە تەييارلىغۇچى سەلەي قاسىم

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھەر ئازاتلىق كوچا № 306)
شىنجاڭ شىنخۇاكىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
قۇمۇل ئۆلكەلىك باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1092 × 787 م.م 1/32 باسما تاۋىقى: 3.875
1983 - يىل 1 - ئاي 1 - نەشرى
1983 - يىل 4 - ئاي 1 - بېسىلىشى
كىتاب نومۇرى: M10098·733
تىراژى: 1—16·000
باھاسى: 0·22 يۈەن

مۇندەرىجە

قەمبەرلىسا ..... (1)
قەمبەرلىسانىڭ سىگىلىسىنىڭ غەزىلى ..... (5)
قەمبەرلىسانىڭ دوستىنىڭ غەزىلى ..... (6)
ئانام قۇنىخان ..... (8)
گۈلمەرەم ..... (16)
روزىلەم ..... (25)
يىتىم ناخشىسى ..... (33)
بىمىتنامە ..... (38)
يار قوشىغى ..... (40)
دوست خېنىم ..... (43)
ھەي دادەي ..... (44)
گۈلئايىم ..... (46)
گۈزەل ئاتۇش ..... (47)
سەيدىگۈل ..... (49)
يارۇي ..... (51)
ئەل ئامان ..... (53)
تۇمۇچۇغۇم سايرايدۇ ..... (54)
كاككۇك ..... (55)
ھويلاڭدىكى ئۇزۇمەڭنىڭ ..... (57)
ئامبال ..... (59)
ئايالىرىم ..... (60)
ياردىم بار مېنىڭ ..... (63)

كورەرمەنمۇ ياردەمنى ..... (64)
چەمچاچاق ..... (66)
قارىغاي ..... (69)
ئامەت ..... (71)
ئويلاپ باقمەن ..... (74)
ساردىگۈل ..... (76)
جەنەم جورام ..... (77)
تار جاھان ..... (78)
دەيدۇ ..... (80)
ياتمەم ..... (82)
ئامىنەم ..... (84)
خالمەم (داستان) ..... (94)

قەمبەرنىسا

قەمبەرنىسا بىر گۈل ئىدى،
شوخ سايرىغان بۈلبۈل ئىدى.
ئېچىلمىغان غۇنچە ئىدى،
دەسسەپ پەلەك چىك يەنچىدى.
ئاڭلا جاھان، ئەيلەي بايان،
قىسسەتلىرى بولسۇن ئايان.

قەمبەرنىسا - قەمبەرنىسا،
جېنىم بالام قەمبەرنىسا.
قەمبەرنىسا - قەمبەرنىسا،
ئوتۇك يامان قەمبەرنىسا.
ئەيلەي بايان، بولسۇن ئايان،
كەچمىشلىرىك باغرىم بالام.
ئېچىلمىغان غۇنچە ئىدىك،
بوينۇمىدىكى ئۇنچە ئىدىك.
ئاسماندىكى ئايىم ئىدىك،
ئوسكەن نوۋەي تالىم ئىدىك.
نۇر چاقنىغان يۈلتۇز ئىدىك،
سۈمبۈل چېچى قۇندۇز ئىدىك.

يا ھەسرىتا – نادامىتا،
جېنىم بالام قەمبەرنسا.
قەمبەرنسا – قەمبەرنسا،
جېنىم بالام قەمبەرنسا.
چاقتى سېنى يىلان – چايان،
قىستى سېنى بۇ تار زامان.
ئاپپاق ساقال بىر چال ساڭا،
سالدى بالام چاڭگال ساڭا.
ئاكاڭ سېنىڭ زالىم ئىدى،
تەگ دەپ سېنى بەك زورلىدى.
توي ئاخشىمى قاچتىڭ بالام،
زۇلۇمغا تاش ئاتتىڭ بالام.
يا ھەسرىتا، بىلمەپتىمەن،
بۇنداق بولار دەمەپتىمەن.
سۇغا ئېتىپ ئۆزەڭنى سەن،
قانداقچە يۈمدۇڭ كوزۇڭنى سەن.
ياقا يىرتىپ تۇتتۇم ھازا،
كەلدى ماڭا بالا – قازا.
دەردىڭدە مەن، رەڭگىم سامان،
ماڭا بالام باقماس زامان.
بايلار بالام خۇددى چايان،
ئوڭدا يېتىپ تاپتى ھايان.
بىز ئىشلىسەك ئالماي ئارام،
زار قاخشىغان تەگمەي سامان.
.....

.....

ئاڭلا جاھان ئاھىمنى سەن،
كورگەن مېنىڭ زارىمنى سەن.
قىسمەتلىرىڭ بارمۇ يەنە؟
قىلغانلىرىڭ ئازمۇ يەنە؟
يەتتى ماڭا كۆلپەت زۇلۇم،
قاپقان - تۇزاق ئوق ۋە سولۇم.
ئالدىم تىڭ يار ....
كەينىم دوزاخ ....
ھەسرەت - يۇغان چەكتىم ئۇزاق.
ئالەم ساڭا ئېيتاي سوزۇم،
يوقكەن سېنىڭ مۇتلەق يۇزۇڭ.
ئەجەپ تولا ئەزدىڭ مېنى؟
چاپناپ يۈتاي دەمسەن مېنى؟
قانخور پەلەك، زالىم پەلەك،
قان - زەردا پقا تولدى يۈرەك.

قەمبەرنىسا - قەمبەرنىسا،
جېنىم بالام قەمبەرنىسا.
دۇنيا ھارام بولدى ماڭا،
قالدى ئاناڭ يالغۇز مانا.
قەمبەرنىسا، بىر گۈل ئىدىڭ،
شوخ سايرىغان بۇلبۇل ئىدىڭ.
شۇنداق توزۇپ كېتەمسەنا؟
يالغۇز مېنى قويامسەنا؟

يا، هەسرەتا، نادامەتا،
قانداق قىلاي قەمبەرنەسا؟
يا، هەسرەتا، نادامەتا،
جەھەننەم بالام قەمبەرنەسا.
يا، هەسرەتا، نادامەتا،
قانداق قىلاي قەمبەرنەسا.
قەمبەرنەسا - قەمبەرنەسا،
قانداق قىلاي قەمبەرنەسا؟
يا، هەسرەتا، نادامەتا!
نادامەتا، نادامەتا .... !

قەھبەرنسانىڭ سىڭلىسىنىڭ غەزىلى

ئايدىن چىرايلىق ئاچام سېنى،
ئولۇپ كېتەر دەپتىمەن.
كۈندىن چىرايلىق ئاچام سېنى،
تۈگەپ كېتەر دەپتىمەن.
بىلمەپتىمەن، بىلمەپتىمەن،
بۇنداق بولارىن دەپتىمەن.

ئالەم سېنى كەك دەيدىكەن،
قېنى سېنىڭ كەڭرىلىگىڭ؟
ئاسمان - زېمىن بەرگەن جاۋاپ،
قېنى مېنىڭ قەدىرلىگىم؟
بىلمەپتىمەن، بىلمەپتىمەن،
داغدا قالارمەن دەپتىمەن.

قەمبەرنسانىڭ دوستىنىڭ غەزىلى

قەمبەرنسا – قەمبەرنسا،
ئەزدىڭ مېنىڭ كۆڭلۈمنى سەن.
شۇنداق غازاڭ قىلامسىنا،
گۈلدىن گۈزەل ئومرۇڭنى سەن.
قەمبەرنسا – قەمبەرنسا.
جېنىم دوستۇم قەمبەرنسا.

چاقماق چېقىپ، يامغۇر يېغىپ،
چىقتى بوران، كەلدى قىيان.
ماتەم تۈتۈپ، مۇڭ ياغدۇرۇپ،
غەم – قايغۇغا چۆمدى جاھان.
قەمبەرنسا – قەمبەرنسا،
قانداق قىلاي قەمبەرنسا.

بۇ دۇنياغا بىز قىز بولۇپ،
تۇغۇلمىساق بولۇپتىكەن.
گۈل ھوسنىڭىز قەمبەرنسا،
ئۇزىڭىزگە بولدى تىكەن.
قەمبەرنسا – قەمبەرنسا،
بىزگە ئۇۋال قەمبەرنسا.

ئاھ دوستىما - جان دوستىما،
تاشلاپ مېنى كېتەمسىنا.
قەمبەرنىسا - قەمبەرنىسا،
تاشلاپ مېنى كېتەمسىنا.
قانداق قىلاي قەمبەرنىسا،
قەمبەرنىسا - قەمبەرنىسا.

ئانام قۇنمخان

ئانا مېھرىدىن،
ئەسسىق نەرسە يوق.
ئانا رەشمىدىن،
يەشمىق نەرسە يوق.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

تۇغۇپ چوڭ قىلغان،
ئالتە بالىنى.
بىر ئوزى قىلغان،
ئويىنىڭ كارىنى.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

دادام ھەپسىگە،
كىرىپ كەتكەندە.
دېگەن چارە يوق،
بىزدەك دەرتمەنگە.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

دادامدىن كەلسە،
شۇم خەۋەر ... ئاڭلاپ،
قالدىڭ ئەمەسمۇ
زار - زار يىغلاپ.
ۋاي ئانام قۇنىخان
ۋاي دادام كارۋان.

ئوتتۇڭ دۇنيادىن
دەردىڭ بەك تولا.
بىۋاپا ئالەم،
باقمىدى ساڭا.
ۋاي ئانام قۇنىخان،
ۋاي دادام كارۋان.

ئالتە بالاڭنىڭ،
ھەممىسى نەدە؟
تىنىمگەن قۇشتەك،
كەتتى ھەر يەرگە.
ۋاي ئانام قۇنىخان،
ۋاي دادام كارۋان.

كەتتى بىر ئاكام،
ھاجى بولاي دەپ.
بىرسى سودىغا،
كوپ پۇل تاپاي دەپ.

ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

ئىككى ئاچامنىڭ،
ئويىمۇ يىراق،
يۇرەك – باغرىمنى،
ئەزدىغۇ پىراق.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

سىگىم ئاسىمە،
تېخى ئالتە ياش.
مەن دەرتتە ئويدە،
قالدىم يالغۇز باش.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

قالدى قۇپ – قۇرۇق،
ئايۋان سارايلار،
قالدى چولىسىرەپ،
هويلا هەم باغلار.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

باغدىكى ئۇرۇك،
ئەنجۇر هەم ئانار،

قاغجىراپ قاپتۇ،
كورسەم مۇڭ ياغار.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

قوغۇن - تاۋۇزىڭىز،
سەۋزە - چامغۇرىڭىز،
تەلمۇرۈپ يىغلاپ،
قالدى يالغۇزىڭىز.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

يۇۋاشلاپ كەتتى،
قوي، كالا، ئىشەك.
سىزنى ئويلىسام،
يۈرىلار يۇرەك.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

ئارقىغا چىقسام،
باسقان ئىزىڭىز،
ئاھ قانداق قىلار،
يالغۇز قىزىڭىز.
ۋاي ئانام قۇنمخان،
ۋاي دادام كارۋان.

ئاق قۇشقاچ توپ - توپ،
ۋىچىرلىشىدۇ.
سىزنى ياد ئېتىپ،
پىچىرلىشىدۇ.
ۋاي ئانام قۇنىخان،
ۋاي دادام كارۋان.

قانداق قىلىمەن،
قانداق ئېتىمەن،
ئولۇپ كېتىمەن،
تۇغۇپ كېتىمەن.
ۋاي ئانام قۇنىخان،
ۋاي دادام كارۋان.

ۋاي ئانام - ئانام،
دولىتىم ئانام.
ماڭسام يېنىڭدا،
سولىتىم ئانام.
ۋاي ئانام قۇنىخان،
ۋاي دادام كارۋان.

* * *

تېخى ئاخشام،
ماڭا قاراپ،

Altun04

كوزدىكە ياش،
ئالغان ئانام.

يىتىم بولۇپ
قالدىڭ بالام،
دەپلا گىرە
سالغان ئانام.

يىغلاپ تۇرۇپ،
غېمىمنى يەپ،
چاچلىرىمنى
سىلىغان ئانام.

ئالتە بالام،
ئالتە بالام،
دەپ ھەمىشە
ئويلىغان ئانام.

* * *

ئاكام كەلسە نىمە دەيمەن؟
ئاچام كەلسە نىمە دەيمەن؟
ئۇكام كەلسە نىمە دەيمەن؟
مەن سىڭلىمغا نىمە دەيمەن؟

مەن يىغلىسام ئاھ! ئانىما،
ئىچىمگە پاتماس دەرتلىرىما.
يۇرىگىمدە بەك تولا،
قىلالمىغان گەپلىرىما.

گەپلىرىما - گەپلىرىما،
يۇرەكتىكى گەپلىرىما.
تۇگىمەيدۇ ئېيتقانغا،
ئىچىمدىكى دەرتلىرىما.

ۋاي يۇرىگىم - ۋاي يۇرىگىم،
تاشلاپ كەتتىڭ ئەمەسمۇ.
مەن بالاڭنىڭ كوزىنى،
ياشلاپ كەتتىڭ ئەمەسمۇ.

دورا قىلاي - دورا قىلاي،
مەن ئايلىنىپ دورا قىلاي.
دەرت - ئەلەمنى مەن سوزلەپ،
سەن ئانامغا قەۋرە قىلاي.

سەۋرى قىلاي - سەۋرى قىلاي،
مەن نىمىشقا سەۋرى قىلاي.
سەن ئانامنىڭ قەۋرىسىنى،
يىغلاپ تۇرۇپ دورا قىلاي.

* * *

ئاق باغلىدىم بېلىمگە،
گەپ كەلمەيدۇ تىلىمگە.
نوغۇچ ئالدىم قولۇمغا،
مەن يىغلايمەن ئاھ ئۇرۇپ.

تېرىق ئالدىم تۇلۇمغا،
مەن غېرىپ بىر بۇلۇڭدا.
چىقىپ قەۋرە بېشىغا
مەن يىغلايمەن ئاھ ئۇرۇپ.

گۈلمەرەم

جىنەستەيۇ - جىنەستە گۈلمەرەم،
بىزنىڭ باغدا جىنەستە، گۈلمەرەم.
سەن ياردىم چىرايلىققا گۈلمەرەم،
تىزدىپ كەلدىم گۈلدەستە گۈلمەرەم.

ئۇستەڭ بويىدا ئەمەن گۈلمەرەم،
يەلپۈنەر ئەجەپ بەلەن، گۈلمەرەم.
ۋاقتىدا بارالمىدىم گۈلمەرەم،
مەن يارغا نەمە دەرمەن گۈلمەرەم.

كوكىلەيۇ - كوكىلە گۈلمەرەم،
مېنىڭ يۈرتۇم كوكىلە گۈلمەرەم.
سەن ياردىنىڭ بويىدىن گۈلمەرەم،
ئىپار - ئەمبەر توكۈلەر گۈلمەرەم.

شىتارچىنىڭ بېشىدا، گۈلمەرەم،
سۈزۈك، بۇلاق سۈيى بار گۈلمەرەم.
يار جىلغىدا - بوستاندا، گۈلمەرەم،
سەن ياردىنىڭ ئويى بار گۈلمەرەم.

ھەپتە دىگەن سەككىز كۈن گۈلمەرەم،
ئۈنىك سەككىز تۈنى بار گۈلمەرەم.
بۇلدۇقلىغان بۇلاقتا گۈلمەرەم،
سەن ياردىمنىك ئۈنى بار گۈلمەرەم.

بىر ئاي دىگەن ئوتتۇز كۈن گۈلمەرەم،
ئۈنىك ئوتتۇز تۈنى بار گۈلمەرەم.
راۋابىمنىك قارنىدا گۈلمەرەم،
سەن ياردىمنىك ئۈنى بار گۈلمەرەم.

ئىت يول بىلەن ماڭمايمەن گۈلمەرەم،
يولى تار داۋانى بار گۈلمەرەم.
ئومۇر دىگەن ئاتقان ئوق گۈلمەرەم،
بەك تولا ئارمانى بار گۈلمەرەم.

بىزنىك يۇرتتا تاش تولا گۈلمەرەم،
تاشتىن تولا ئاش تولا گۈلمەرەم.
سەن ياردىمنىك ئىشقىدا گۈلمەرەم،
ئويلەنمىگەن ياش تولا گۈلمەرەم.

ئاتۇش دىگەن ئوبدان يۇرت گۈلمەرەم،
ئىككى تاغنىك ئارىسى گۈلمەرەم.
گۈلمەرەم دەپ ئۈنلەيدۇ گۈلمەرەم،
راۋابىمنىك تارىسى گۈلمەرەم.

دۇشەنبە بازار دەيدۇ گۈلمەرەم،
مەن باراي بازارلىققا گۈلمەرەم.
خۇدا مېنى قوشماپتۇ گۈلمەرەم،
سەن ياردەمدەك نازلىققا گۈلمەرەم.

قەشقەر دىگەن يەرلەردە گۈلمەرەم،
بەش - توت كۈن يۈرۈپ كەلدىم گۈلمەرەم.
ساڭا ئاتاپ بىلمىگە گۈلمەرەم،
قەنت - ناۋات تۈگۈپ كەلدىم گۈلمەرەم.

قاپاق تېرەك تۈۋىدە، گۈلمەرەم،
سەگدەمسەن گۈلمەرەم - گۈلمەرەم.
ئەتراپىمدا لاچىندەك گۈلمەرەم،
ئەگى دەمسەن گۈلمەرەم - گۈلمەرەم.

جىگدىلەر پۇراپ قاپتۇ گۈلمەرەم،
دىمىغىڭنى يارغۇدەك گۈلمەرەم.
مېنىڭ ياردم كەلگىچە گۈلمەرەم،
ئېتى ھېرىپ قالغۇدەك گۈلمەرەم.

ئىشىك ئالدى چىغىر يول گۈلمەرەم،
ماڭسام ئايىغى سازلىق گۈلمەرەم.
يۈرىگىمنى كويدۇرگەن گۈلمەرەم،
سەن ياردم لەۋەن نازلىق گۈلمەرەم.

قول ئىلكىمده يوقىدىن گۈلمەرەم،
تاغ ئارقىسىغا كەتتىم گۈلمەرەم.
بېشىمنى ئېلىپ كېتىپ گۈلمەرەم،
قۇتۇلاي دىدىم دەرتتىن گۈلمەرەم.

ئويدىن چىقىپ كەچقۇرۇن گۈلمەرەم،
بارغان يېرىم چۈشۈرگە گۈلمەرەم.
ئەقىلىك بولسا ئامرىغىم گۈلمەرەم،
ئىشق ئوتۇڭنى ئوچۇرمە گۈلمەرەم.

سەھەر چىقىپ پىشىندا گۈلمەرەم،
بارغان يېرىم ئودەكلىك گۈلمەرەم،
ئىش باشقا، ھەۋەس باشقا گۈلمەرەم،
قىلما زادى گۈدەكلىك گۈلمەرەم.

سەھەر تۇرۇپ ئەتىسى گۈلمەرەم،
باردىم تۇڭگان مازارغا گۈلمەرەم.
كوڭلۇم چۈشتى بىر كورۇپ گۈلمەرەم،
قىزىق كالتە بازارغا گۈلمەرەم.

يېتىپ باردىم ئەتىسى گۈلمەرەم،
ئەل ياتقۇدا بەشتامغا گۈلمەرەم.
ئۇيقۇ دېگەن ھارامكەن گۈلمەرەم،
قوساق تازا ئاچقاندا گۈلمەرەم.

ئانار كولده ياتمىدىم گۈلمەرەم،
يېتىۋالدىم تۇمشۇققا گۈلمەرەم.
ئىزلەپ - سوراپ دەجانى گۈلمەرەم،
ئۇچراپ قالدىم ئۇششۇقتا گۈلمەرەم.

مارالۋېشى دىگەن شەدە گۈلمەرەم،
بەش - قوت كۇن تۇرۇپ قالدىم گۈلمەرەم.
سېنى ئېلىپ يادىمغا گۈلمەرەم،
بولەكچە بولۇپ قالدىم گۈلمەرەم.

پىچاق سۇندى دىگەن يەردىن گۈلمەرەم،
ئوتۇپ كەتتۇق كېچىسى گۈلمەرەم.
بەك يوغان ئىكەن كورسەك گۈلمەرەم،
نانغا سالغان تۇكچىسى گۈلمەرەم.

بىز ئاچالغا بارغاندا گۈلمەرەم،
سەلەپ كەلدى شاقىراپ گۈلمەرەم.
سۇغا كىرسەم كەلپىنلىك گۈلمەرەم،
توختا دىدى ۋاقىراپ گۈلمەرەم.

كونا چىلان - يېڭى چىلان گۈلمەرەم،
ئىككىلىسى بىر چىلان گۈلمەرەم.
كېتىۋاتساق بىز چولده گۈلمەرەم،
ئۇچراپ قالدى ئوق يىلان گۈلمەرەم.

سانچىپ قويغان يۇلغۇنىنىك گۈلمەرەم،
تايىغىمۇ دىيىشتۇق گۈلمەرەم.

چېقىلغانغا بىكاردىن كۈلەرەم،
مىڭ بىر پۇشمان يېمىشتۇق كۈلەرەم.

يەتتە قۇدۇق، ئايدىڭكول كۈلەرەم،
ئوتەڭلەرنىڭ سەر خىلى كۈلەرەم.
كولايدىكەن قۇدۇقنى كۈلەرەم،
تىنىپ كەتكەچ ھەر يىلى كۈلەرەم.

يېتىپ باردۇق ئاقسۇغا كۈلەرەم،
ئەگىز سۈيى ئاققاندا كۈلەرەم.
چىقىپ قالدى بىر ھەمرا كۈلەرەم،
بېشىم تازا قاتقاندا كۈلەرەم.

ئاقسۇدىن چىقىپ كەچتە كۈلەرەم،
يېتىپ باردۇق جامغا بىز كۈلەرەم.
كوزىمزنى ئاچالماي كۈلەرەم،
مېڭىپ توپا - چاڭدا بىز كۈلەرەم.

مەنزىل قارا يۇلغۇنغا كۈلەرەم،
ماڭدۇق بىر كۈن چول كېزىپ كۈلەرەم.
ئالدىمىزدا قىزىلتاغ كۈلەرەم،
قاراپ تولا كۆز سىزىپ كۈلەرەم.

ئۈچ كۈن يۈرۈپ كېچىلەپ كۈلەرەم،
تامغاتاشقا باردۇق بىز كۈلەرەم.

رازی قىلىپ دەڭجانى گۈلمەرەم،
بىر كۈن ئارام ئالدۇق بىز گۈلمەرەم.

شىپالىق دىگەن يەردە گۈلمەرەم،
ئۇخلىماي تاڭ ئاتقۇزدۇق گۈلمەرەم.
مال ـ ژاراندىن ئەنسىرەپ گۈلمەرەم،
يېنىمىزدا ياتقۇزدۇق گۈلمەرەم.

دالدا بولدى بورانغا گۈلمەرەم،
شۇبرغانغا شىپالىق گۈلمەرەم.
مۇز داۋانغا بىر قاراپ گۈلمەرەم،
باشقا چۈشتى دىشۋارلىق گۈلمەرەم.

بارسا كەلمەس دەيدىكەن گۈلمەرەم،
مۇز داۋاندا بىر يولنى گۈلمەرەم.
چوڭقۇر ھاڭ، تىك، مۇزلۇق يول گۈلمەرەم،
سىنايدىكەن ئوغۇلنى گۈلمەرەم.

مۇز داۋاندىن ئاشقىچە گۈلمەرەم،
يۈرتنى ئەسلەپ يىغلىدىم گۈلمەرەم.
جاندىن نەچچە جاق تويۇپ گۈلمەرەم،
ھىچ كىشىگە تىنمىدىم گۈلمەرەم.

ئىلىخوغا بارغىچە گۈلمەرەم،
ماڭدۇق دەريا ياقىلاپ گۈلمەرەم.

غايىۋانە قول كېلىپ گۈلمەرەم،
يۈرىگىمنى تاتىلاپ گۈلمەرەم.

ئىلىخونىڭ بازىرى گۈلمەرەم،
يىتىمچىگە تار ئىكەن گۈلمەرەم.
يوقسۇللارغا دەرت - ئەلەم گۈلمەرەم،
ھەممە يەردە بار ئىكەن گۈلمەرەم.

گۈڭتۇ كېلىپ سورايدۇ گۈلمەرەم،
سەن ئىشلىمەسەن خاڭدا دەپ گۈلمەرەم.
تېگىشمەسەن بىر يولى گۈلمەرەم،
ئەزىز جاننى نانغا دەپ گۈلمەرەم.

كەتكۈم بارۇ - كەتكۈم بار گۈلمەرەم،
ئۇز يۇرتۇمغا كەتكۈم بار گۈلمەرەم.
بىللە بولۇپ سەن بىلەن گۈلمەرەم،
مۇرادىمغا يەتكۈم بار گۈلمەرەم.

ياش باللا - نادان باللا گۈلمەرەم،
يۇرتۇڭلارغا كېتىڭلار گۈلمەرەم.
كېتىپ ئارزۇ - مەقسەتكە گۈلمەرەم،
بىر يولىلا يېتىڭلار گۈلمەرەم.

ياردىم سورىسا مېنى گۈلمەرەم،
يۇرىدۇ ئامان دەڭلار گۈلمەرەم.

ئوز يۇرتىمنىڭ ئىشقىدا گۈلمەرەم،
يۇز-كوزى سامان دەڭلار گۈلمەرەم.

بىر كوزى ياش، بىر كوزى گۈلمەرەم،
زەرداپ بىلەن قان دەڭلار گۈلمەرەم.
ياقا يۇرتتا ساقلىماق گۈلمەرەم،
بەك تەس ئىكەن جان دەڭلار گۈلمەرەم.

بارغۇم بارۇ - بارغۇم بار گۈلمەرەم،
يار قېشىغا بارغۇم بار گۈلمەرەم.
قوشاقتا قېتىۋېلىپ گۈلمەرەم،
يار كوڭلىنى ئالغۇم بار گۈلمەرەم.

گۈلمەرەم، گۈلمەرەم، گۈلمەرەم،
جېنىم مەرەم، جېنىم مەرەم، جېنىم مەرەم-
... ...

روزىلەم

روزىلەم ئوبدان بالا،
شاتمۇادا كويىنگى.
بىر تېپىشقان ئەمەسمۇ،
ئىككىمىزنىڭ يۇرىگى.
روزىلەمما - روزىلەم،
قويىنىڭ بالىسى قوزىلەم.

روزىلەمنىڭ هويلىسى،
چوخچىدىكى كەڭلىكتە.
روزىلەمگە كويدۇم دەپ،
ئەمدى قالدىم تەڭلىكتە.
روزىلەمما - روزىلەم،
بىللە ئوتسەم سەن بىلەن.

ئوز ئويۇمنىڭ يوقىدىن،
دەڭدە ياتتىم ئەمەسمۇ.
روزىلەمنىڭ دەردىدە،
هاڭدا ياتتىم ئەمەسمۇ.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

باغ ئىكەنا، باغ ئىكەن،
ئەنجان تاملىق باغ ئىكەن.
روزىلەمنى ماڭا بەرسە،
بويى بويۇمغا چاغ ئىكەن.
ئاللا - ئاللا روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

كاتتايلاقتا بارغىچە،
ناخشا ئېيتتىم ھارغىچە.
چىق ئويۇڭدىن روزىلەم،
كورۇڭالاي قانغىچە.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

چاپىنىمنىڭ يېڭىنى،
تاپالمىدىم، ساپالمىدىم.
روزىلەمنىڭ دەردىدە،
تولغىنىپ ياتالمىدىم.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

سۇغا چىقتىم كولچەككە،
كوزۇم چۈشتى ئودەككە.
ئومرۇم بويى كويمەسمەن،
روزىلەمدىن بولەككە.

روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

يۇقۇرىدىن كەلگەنسەن،
جىگدىگە بولەنگەنسەن.
مېنى قىينىماپ روزىلەم،
نەمىشقىمۇ تورەلگەنسەن.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

قوغۇن يىدىم ئايدىڭدا،
قوغزىنلۇقتا - باراڭدا.
ھېچ نەمەك تەڭ كەلمەيدۇ،
كوڭۇل دىگەن سارىڭغا.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

ئامراق ئىكەن قىز باللا،
تاۋار - دۇردۇن كىيىشكە.
روزىلەمنى كورگەندە،
لاغىلداپمەن نىمىشكە؟
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

ئامراق ئىكەن قىز باللا،
شايى - ئەتلەس كىيىشكە.

ئۇ دۇنياغا بارغاندا،
ئاشىق كىرسۇن بەھىشكە.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

روزىلەمنىڭ ئويىگە،
كۈندە بارغۇم كېلىدۇ.
روزىلەمنى گۈل قىلىپ،
قىسىۋالغۇم كېلىدۇ.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

سۇ بويىدا تۇرۇپلا،
تاتلىق سوھبەت قۇرۇپلا.
ئەقلىڭ بولسا روزىلەم،
مېنى ھەرگىز ئۇنۇتما.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

كاتتايلاقنىڭ يولىغا،
پېتىپ قالدى ھارۋىلار.
روزىلەمگە قەست قىلدى،
ھارام تاماق لالمىلار.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

مەن نېمە بولدۇم بۇگۈن،
خىيال قىلدىم ئاخشامغا.
روزىلەمنىڭ دەردىنى،
قېتىۋالدىم ناخشامغا.
روزىلەمما – روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم

ئايمۇ چىقىپ ئورلەيدۇ،
كۈنمۇ چىقىپ ئورلەيدۇ.
مېنىڭ تارتقان دەردىمنى،
خەلقى ئالەم بىلمەيدۇ.
روزىلەمما – روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

بېشىمدىكى دوپپامنىڭ،
گۈلى نەچچە ساناپ باق.
دەردىم تولا روزىلەم،
چىرايىمغا قاراپ باق.
روزىلەمما – روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

مەن ئويۇڭگە بارغاندا،
سۇ ئەپكەلدىڭ چەينەكتە.
مەن قولۇمنى تەڭلىسەم،
قۇيۇۋەتتىڭ چەينەككە.

روزىلەممۇ - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

ئاناڭ كورۇپ «ھىم» ددى،
مېنى سوراپ «كىم؟» ددى.
مەن كەتكەندە روزىلەم،
ساڭا كېيىن نىم ددى.
روزىلەممۇ - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

مەن بازارغا بارمايمەن،
ياندا پۇلۇم يوق مېنىڭ.
روزىلەمدەك ياردىم بار،
مەڭگۇ كوڭلۇم توق مېنىڭ.
روزىلەممۇ - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

راۋابىمدا بەش تارى،
بەشىلىسى پەي تارى.
كىمنىڭ مەيلى كىم بىلەن،
باشقىلارنىڭ نىم كارى.
روزىلەممۇ - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

روزىلەمنىڭ مەلىسى،
ئىگىز يارنىڭ بويىدا.

ھەيران قالار خالايىق،
ئىككىمىزنىڭ تويىغا.
روزىلەممۇ - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

روزىلەمگە كويدۇم دەپ،
دەرتتە قالدىم ئەمەسمۇ.
روزىلەمنى ئالالماي،
گەپكە قالدىم ئەمەسمۇ.
روزىلەممۇ - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

روزىلەمنىڭ يۈزى ئاق،
قېشى قارا ئەمەسمۇ.
روزىلەمگە كويگەچكە،
قەلبىم يارا ئەمەسمۇ.
روزىلەممۇ - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

روزىلەمنىڭ قاشلىرى،
يەلپۈنىدۇ چاچلىرى.
روزىلەم دەپ توكۈلەر،
كوزلىرىمنىڭ ياشلىرى.
روزىلەممۇ - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

ئاق قوناقنىڭ باشلىرى،
كومىمە قوناق باشلىرى.
مېنى قويدى ئەلەمدە،
كالتە بازار ياشلىرى.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

بۇغدايلىققا قارىسام،
چۈشۈپ قاپتۇ قارىمۇق.
دەرت - ئەلەمدىن يىغلىسام،
ھېچ كىشىنىڭ كارى يوق.
روزىلەمما - روزىلەم،
ساڭا دەرت، ماڭا ئەلەم.

یەتتەم ناخشىسى

ئانا دىسەم،
ئاقتى يېشىم.
دادا دىسەم،
قايدى بېشىم.

ئانا دىگەن،
بىر باغ ئىكەن.
دادا دىگەن،
بىر تاغ ئىكەن.

مەن بىر يەتتەم،
دەردىم تولا.
ئاغىلا جاھان،
ئەرزىم تولا.

چالسام راۋاپ،
باغرىم كاۋاپ.
نەگىلا بارسام،
بولدۇم خاراپ.

بايلار يامان،
خۇددى چايان.
ئوڭدا يېتىپ،
تاپقان هايان.

رەڭگىم سامان،
سۈنۈق دىلىم.
هىچ كىشىگە،
ئوتمەس تىلىم.

مەن بىر يىتىم،
قىسقا قولۇم.
ئاھ! دەردىما،
بەك تار يولۇم.

ئاڭلا جاهان،
ئاهىمنى سەن.
ئېيتاي ساڭا،
زارىمنى مەن.

*　　*　　*

ئۈچۈپ كەتكەن كاككۇكنى،
قونغان دەرەخلەردىن سوراڭ.
مەندەك بىچارە، خار يىتىمنى،
چول - باياۋاندىن سوراڭ.

باي هويلمسى باغ ئىكەن،
ئاشلىقلىرى تاغ ئىكەن.
بىز يىتىملەر خارۇ - زار،
يۇرىگىمىز داغ ئىكەن.

يەيدىغىنى ئالدىدا،
يىمىگىنى كەينىدە.
ئۆزى تويسا، كوزى تويماس،
نىمە دەيلى پەيلىگە.

مەن هاشادىن كەلگىچە،
چوللەردە قونۇپ قالدىم.
دەرت - ئەلەمنىڭ دەستىدىن،
سودايى بولۇپ قالدىم.

بۇ جاهان، ئۇزۇن جاهان،
سەندىن - مەندىن قالمىدۇ.
كىمنىڭ هەققى كىمدە بولسا،
ئاخىر بىر كۈن يانىدۇ.

* * *

باي غوجامنىڭ ئويىدە،
مەن ياردىم كوتەك.
ئىشلەپ بەرسەم بەرگىنى،
ماش بىلەن كىپەك.

پۇتلىرىمغا كىيگىنىم،
مايماق ئوتۇك.
مەن ياشايمەن كۇنلۇگى،
مىڭ بىر ئولۇپ.

كويىقاپنىڭ ئوزىكەن،
باينىڭ ئويى.
ئىشلەپ توكسەم تولمىدى،
ئومۇر بويى.

* * *

باردىم تېرەككە①،
كۇچ بىلەكتە.
باينىڭ قىلغىنى،
تەگدى يۇرەككە.

باينىڭ خوتۇنى ئايشەك،
قات ـ قات سالىدۇ چۇشەك.
بىز بىلەن نىمە كارى،
قىشتا مۇزلىساق ـ ئولسەك.

باينىڭ قىزى ئايسارە،
ئىت بىلەنلا ئاۋارە.

---

① تېرەك ـ ئولۇغچات ناھىيە تېرەك گۇڭشى.

بىز تالادا ـ سوغاقتا،
يىغلاپ قىلىمىز ناله.

* * *

مەن ئانامنىڭ ئولگىنىنى،
ئىلمخودا ئاڭلىدىم.
كېلەي دېسەم چارە يوق،
بىر خۇداغا يىغلىدىم.

ئانالىمقلار راھەتتە،
ئاتالىمقلار راھەتتە.
بىز يېتىملەر مەينەتتە،
يېتىملىككە چارەم يوق.

بىيىتنامە

ئىشقىمنى قىلىپ ساپ مەي،
كوڭۈل جامىغا تولدۇرسام.
سېنى يارىمەن قىلىپ قۇرغۇي،
غېرىپ باشىمغا قوندۇرسام.

دوزاقنىڭ ئوتىنى دەيدۇ،
پىراقنىڭ ئوتىغا يەتمەس.
سېنىڭ يولۇڭدا - كويۇڭدا،
بېشىمدىن غەم تېخى كەتمەس.

ئانامدىن رازىلىق ئالدىم،
دادامدىن رازىلىق ئالدىم.
سېنىڭ ئىشقى - پىراقىڭدا،
گويا گۈلخان بولۇپ ياندىم.

ئاق قۇشقاچ، قارا قۇشقاچ،
جۇپ - جۇپى بىلەن ئوينار.
يالغۇزلۇق قازانىدا،
مېنىڭ بىرلا جېنىم قاينار.

گۈزەل ئاتۇش دىياردا،
پەردىسەن تەڭدىشىڭ يوقتۇر.
قاچانكى سېنى بىر كوردۇم،
بىلەمسەن ئەس - ھۇشۇم يوقتۇر.

يۈزۈڭدىن ئاي خىجالەتتە،
لەۋلىرىڭدىن غۇنچە ھەيرانە.
ھوسنۇڭگە قۇياش مەپتۇن،
مەن دەردىڭدە ژەيرانە.

قارلىغاچ قاناتىدىن،
قېشىڭ ئەندىزە ئالغانمۇ؟
پەرىشتەمۇ، پەرىشتەمۇ،
راست كوردۇممۇ، يالغانمۇ؟

ئېتىڭ رەيھان، ئۆزەڭ رەيھان،
كىم ئەزان چىللاپ قويغان.
ساڭا ئاشىق - خۇمار بولسۇن،
جېنىمدىن بىر يولى تويغان.

ئاق رومالىڭ - رومالىڭ،
شامالدا يەلپۇنۇپ كەتتى.
قىيا بېقىپ ئوتۇپ كەتتىڭ،
قەلبىم ئورتىنىپ كەتتى.

يار قوشغى

ئىگىز - ئىگىز تاغ بېشىنىڭ قارى ياخشى،
يار - يار دەپ يىغلىغاندىن بارى ياخشى.

دۇتار، راۋاپ چالساڭ ئۇنىڭ تارى ياخشى،
چىرايلىقنىڭ گۈل مەڭزىدە خالى ياخشى.

ئىگىز تاققا چىقماڭ ياردىم ئۈچۈپ ئولەرسىز،
چىرايلىققا كويمەڭ ياردىم كويۇپ ئولەرسىز.

ئاللا ياردىم بۇ مەلىدە ئوزەڭ ئويناماسەن؟
كىرپىگىڭنى ئوقيا قىلىپ بەللەپ قويامسەن؟

بارسام ئەگەر كوز ئوقۇڭدا چەنلەپ ئاتامسەن؟
مەن بۇ ياندا، سەن ئۇ ياندا ئۇخلاپ ياتامسەن؟

قارا قاشىڭ ئېگىلىپتۇ ئىككى تەرەپكە،
ئىككى ئۇچى كېلىپ تەگدى دەرتمەن يۈرەككە.

قۇياش دەيدۇ: «ئاشۇ قىزدىن چىراي ئالغانمەن،
ئاي خەۋدار بولغان ئىكەن دەرتكە سالغانمەن.

ئىشەنمىسەڭ سوراپ باققىن يۇلتۇزلار گۈۋا،
شۇڭا مەندەك نۇر چاچالماي كورۈنەر غۇۋا.»

يار مەلىسى يىراق ئەمەس يولى بارمىكىن،
يار ئاغرىغى بولۇپ قالدىم دورا بارمىكىن.

ئەتە قويۇپ تاڭ سەھەردە يارنى سويگەندە،
دىدىم بۇنداق ئاغرىقلارنىڭ دورىسى سەندە.

سەن بىرنى دەپ، مەن بىرنى دەپ قالدىم بالاغا،
ئەجەپ ئىچىم ئاغرىپ كەتتى كوزى قاراغا.

ئىگىز داۋان ئاشتى دەيدۇ ئاشۇ ياردىمنى،
ئىپتىماقچىدىم، ئىپتىماس بولدۇم قايغۇ - زاردىمنى.

ئىگىز داۋان ئاشمىغۇنچە مەنزىل كورۈنمەس،
قارا يورغا مىنمىگۈنچە چوللەر كېزىلمەس.

لاچىن ئىگىز كوكتە پەرۋاز قىلىدۇ ئەركىن،
جاندىن كەچمەي جانانىغا يەتمەيدۇ ھېچكىم.

* * *

قارچۇغىنىڭ بالىسى بار ئالتۇن ئۇگىدا،
ياردىم بارسام تونارمىكىن ئەسكى جۇگىدا.

مەن يىراققا كېتەر بولدۇم ئەگمە بېشىڭنى،
غورالداينىڭ بالىسىدەك توكمە يېشىڭنى.

بۇگۈنمىكىن، ئەتىمىكىن، ياردىم كەتكۈدەك،
شۇنچە قىلغان ئەجرىم مېنىڭ زايا كەتكۈدەك.

تال چۈشتەك بويلىرىڭغا زوقۇم كېلىدۇ،
ئەتە ـ ئاخشام باراي دېسەم قورقۇم كېلىدۇ.

يىغلىما يار، يىغلىما يار، يېنىپ كېلەرمەن،
بىر قۇتىدا ئۈنچە ـ مارجان ئېلىپ كېلەرمەن.

بىر قۇتىدا ئۈنچە ـ مارجان ئۈزەكدە تۇرسۇن،
ئىككى قاراپ، بىر سويگىنىم ئېسىكدە تۇرسۇن.

دوست خېنىم

مېڭدىن بىرىنى ئېيتسام،
تۇگمەيدۇ مېنىڭ دەردىم.
ئايرىلىپ كېتەي دېسەم،
ئۇزۇلمەيدۇ كۆڭۈل رىشتىم.
دوست خېنىم ئامان ـ ئامان،
يار ئوتۇڭ يامان.

كېچە بىر ئۇيقۇدا ياتسام،
ئېتىڭنى قامچىلاپ ئوتتۇڭ.
گېپىڭمۇ يوق، سوزۇڭمۇ يوق،
يۈرەككە ئوت سېلىپ ئوتتۇڭ.
دوست خېنىم ئامان ـ ئامان،
يار ئوتۇڭ يامان.

يارنىڭ يارلىغى كەلدى،
تۇككەن ياغلىغى كەلدى.
يارغا مەن باراي دېسەم،
جاھاننىڭ تارلىغى كەلدى.
دوست خېنىم ئامان ـ ئامان،
يار ئوتۇڭ يامان.

ھەي دادەي

مېنى كويدۇردى - ياندۇردى،
مۇھەببەت ئوتلىرى دوستلار.
ئېشىپ كەتتى سامالاردىن،
پۇغانىم ئوتلىرى دوستلار.
ھەي - ھەي، ھەي دادەي.

تىلەيمەنكى ۋاپاسىز يار،
كېلىپ ھالىمغا كوز سالسۇن.
بۇ دەردىمگە داۋا قىلسۇن،
ۋە يا جانىمنىمۇ ئالسۇن.
ھەي - ھەي، ھەي دادەي.

نە ئەيلەي گۇل ئۇزارىمدىن،
ئايرىلدىم نىگارىمدىن.
ئۇزۇن بولدى خەۋەر يوق ھېچ،
مېنىڭ سويگەن شۇ يارىمدىن.
ھەي - ھەي، ھەي دادەي.

مېنى يارىمدىن ئايرىغان،
ئوزى يارىدىن ئايرىلسۇن.

پۇتى باسماس، قولى تۇتماس،
ئەزىز جانىدىن ئايرىلسۇن.
ھەي – ھەي، ھەي داداي.

گۇلئايىم

شەمۇ ـ شەگە داڭ كەتكەن،
گۇلئايىم سەن چىرايلىق.
مەن ساڭا كويۇپ قالسام،
بىلىۋاپتۇ خالايىق.
ساڭا كويىمەن دائىم،
قانداق قىلىمەن جانىم.

ھاۋامۇ، ھاۋامىدۇ،
دەرتكە غەم داۋامىدۇ ؟
قىز ئۇچۇن يىگىت ئولمەك،
شەرىەتتە راۋامىدۇ.
ساڭا كويىمەن دائىم،
قانداق قىلىمەن جانىم.

گۇلئايىمنىڭ ھويلىسى،
ئوستەڭ بويىدا ـ چەتتە.
قانداق قىلىمەن ئەمدى،
خۇدا سالغان بۇ دەرتكە.
ساڭا كويىمەن دائىم،
قانداق قىلىمەن جانىم.

گۈزەل ئاتۇش

گۈزەل ئاۋات ئاتۇشنىڭ،
ئوغۇل ـ قىزلىرى ئىشچان.
چىكىسىگە يارا شقان،
غۇنچە قىسقان، گۈل قىسقان.

ئاتۇشنىڭ ھاۋا سىدا،
ئەنجۈر، ئانار تەمى بار.
ئاتۇش ئوغۇل ـ قىزىنىڭ،
ھەممە ئىشقا پەمى بار.

ئاتۇش دىگەن ئوبدان يۇرت.
دۇشەنبە بازارى بار.
پىشقان مەي بولۇپ باغدا.
ئەنجۈرى، ئانارى بار.

كېلىپ ئەنجۈر يىسەڭچۇ،
ئۈزۈم، ئانار يىسەڭچۇ.
باققا چىللاپ، خۇش كۆلۈپ،
تۇرغىنى يار دىسەڭچۇ.

ئاتۇشتا نەمە ياخشى،
خوش نەغمە - ناۋا ياخشى.
ئاشىق بىلەن مەشۇقنىڭ،
دەردىگە داۋا ياخشى.

كېلىڭ ياردىم ئوينايلى،
ئورۇلۇپمۇ، چورۇلۇپ.
بىزنىڭ يارلار ئويناپدۇ،
قىزىلگۈلدەك كورۇنۇپ.

يارنىڭ ئېتى رەيھانمۇ ؟
چېچى سۇمبۇل بوستانمۇ ؟
سوزلىرى ئەجەپ تاتلىق،
ھەسەل - ناۋات قوشقانمۇ ؟

دوست ئاكىجان، خوش ئۇكىجان،
ئويناڭ - ئويناڭ ئەل ئامان.
ئويىنىغانغا يېتەمدۇ،
داغدا قالغان بەك يامان.

دۇتار چەپ بېرەي سىزگە،
ئۇسۇل ئويناپ بېرەي سىزگە.
ۋاي، چىرايلىق جان ئاكىجان،
ۋاي، چىرايلىق جان ئۇكىجان،
قايىرىلمىپ قاراڭ بىزگە.

سەيدىگۈل

باغدا بىر گۈل بار ئىدى،
جانىجانىم سەيدىگۈل.
شېخىدا بۈلبۈل سايرىدى،
جانىجانىم سەيدىگۈل.
مېنى سەندىن شۇم پەلەك،
جانىجانىم سەيدىگۈل.
رەھمى قىلماي ئايرىدى،
جانىجانىم سەيدىگۈل.

بېغىمدا ئانارىم يوق،
جانىجانىم سەيدىگۈل.
سۈيگۈنۈم نىگارىم يوق،
جانىجانىم سەيدىگۈل.
باراي دېسەم يول يىراق،
جانىجانىم سەيدىگۈل.
تېنىمدا مادارىم يوق،
جانىجانىم سەيدىگۈل.

ئوشنەمدە ئۈزۈن چەكمەن،
جانىجانىم سەيدىگۈل.

قولۇمدا يوغان كەتمەن،
جانىجانىم سەيدىگۈل.
بارمىكىنە دۇنيادا،
جانىجانىم سەيدىگۈل.
مەندەك بىناۋا دەرتمەن،
جانىجانىم سەيدىگۈل.

يــارۇي

ئاي ئالدىمدا، كۈن كەينىمدە،
يار دەپ يىغلايمەن.
ماڭا بەرگەن ئامانەتنى،
ئال دەپ يىغلايمەن.

ئايغا قاراپ، يارغا قاراپ،
خىيال سۈردۈممەن.
ئۈزۈم ئويلاپ، ئۈزۈم يىغلاپ،
بىھۇش بولدۇممەن.

بىر دانە ئەردىم،
مىڭ دانە بولدۇم.
ئەقلى ھۇشۇمدىن،
يىگانە بولدۇم.

يار - يار دەپ مەن،
سەرسانە بولدۇم.
ئىشقى ئوتىدا،
ۋەيرانە بولدۇم.

يار دىدارىڭغا،
دىۋانە بولدۇم.
يار مانا ئەمدى،
مەردانە بولدۇم.

ياردىم كەتكۈدەك،
مەنىدىن يىراققا.
مېنى قويغۇدەك،
ئوتتا - پىراقتا.

ياردىم ئويمدە،
يىغلاپ تۇرغۇدەك.
كۈندە مىڭ قېتىم،
جانىدىن تويغۇدەك.

مەن بېرىپ يارغا،
مەدەتكار بولاي.
يارنىڭ قولىدا،
زۇلپىقار بولاي.

مەدەتكار بولاي،
زۇلپىقار بولاي.
بىر يولى دوستلار،
يارغا يار بولاي.

ئەل ئامان

سازچىمەن، سازەندىمەن،
ئىزھار قىلاي قەلبىمنى مەن.
راۋابىمنىڭ تارىغا،
سوزلىتەي دەردىمنى مەن.
ئەل ئامان، دەردىڭ يامان،
كويدۇرۇشۇڭ ئاندىن يامان.

يارنى دەپ تاغلارنى كەزدىم،
يەتمىدىم ۋەسلىگە مەن.
بىر كورۇپ ئارمانغا يەتسەم،
نەۋ باھار پەسلىدە مەن.
ئەل ئامان، دەردىڭ يامان،
كويدۇرۇشۇڭ ئاندىن يامان.

دەرتكە دەرت بەرگەن پەلەك،
دەرتمەنگە دەرت بەرگەن پەلەك.
ئىككى دەرتنى بىر قىلىپ،
مېنى خار ئەتكەن پەلەك.
ئەل ئامان، دەردىڭ يامان،
كويدۇرۇشۇڭ ئاندىن يامان.

تۇمۇچۇغۇم سايرايدۇ

تۇمۇچۇغۇم سايرايدۇ،
نىگارىم ئويىنىغان باغدا.
ئەجەپ كۆڭلۈم يايرايدۇ،
سېنى ياد ئەيلىگەن چاغدا.

كەتتى ياردىم يىراقتا،
ئالتە ئىشەككە يۈك ئارتىپ.
ئومرۇم شۇنداق ئوتەرمۇ،
يارنىڭ دەردىنى تارتىپ.

ئۇيان ئوتۇپ ئاھ دەيمەن،
بۇيان ئوتۇپ ئاھ دەيمەن.
يارنى ئەسلەپ، كوكسۇمنى،
تۇتۇپ بىردىن « پاھ » دەيمەن.

ئاتۇشنىڭ بازارىدا،
قاتار ـ قاتار دۇكان بار.
سوزلە دىسە، سوزلەيمەن،
مەن دەردىمنى ئۇققانغا.

كاككۇك

باهاردا قىچقىرىپ كەلسە،
كوڭۇلنى ئويغىتار كاككۇك.
ئېچىلغان گۈل - چېچەكلەرگە،
ھەۋەسنى قوزغىتار كاككۇك.

مۇھەببەت ئەھلىگە ياققان،
كۆيى دەريا بولۇپ ئاققان.
ۋاپادىن دەرس ئوتۇپ تاڭدا،
يۇرەكنى ئويغىتار كاككۇك.

بولۇپ ئەلچىسى ئۇ يازنىڭ،
بولۇپ ئەلچىسى بار سازنىڭ.
ئەجەپ يىراق - يىراقلاردىن،
ئۇنىنى ئاڭلىتار كاككۇك.

كىمكى ئاڭلىسا بىردەم،
بولار دەردىگە ئۇ مەلھەم.
سېلىپ ياشلىغىنى ئەسكە،
ئوزىچە يىغلىتار كاككۇك.

كېلىپ باغلار ئاراقونسا،
جاھانغا لىق ناۋا تولسا.
بېشىڭدىن دەرت ـ ئەلەملەرنى،
يىراقتا ئىرغىتار كاككۇك.

ھـويلاڭدىكى ئۇزمەڭنىڭ

ھويلاڭدىكى ئۇزمەڭنىڭ
بىر شېخى راۋاپ بولدى.
سەن ياردەمنىڭ ئىشقىدا
يۈرىگىم كاۋاپ بولدى.

راۋاپنى ئالاي دەيمەن،
چالاي دېسەم تارى يوق.
يارنى ئويلاپ شۇ تاپتا
يۈرىگىمنىڭ ھالى يوق.

ئوستەڭ بويىدا نەمدە،
راۋاپ چالمەن غەمدە.
ئىزلىمەڭلار، سورىماڭلار،
مەن دەردى تولا بەندە.

دەرتكە دەرتمەن بولغۇدەك،
بىر ئاداشىم يوق مېنىڭ.
سورىغۇدەك ھالىمنى،
قارا قاشىم يوق مېنىڭ.

دەريا بويىغا چىقسام،
ئۇزۇن ساينىڭ قارا سى.
نەدىنمۇ تېپىلارىكىن،
بۇ دەردىمنىڭ داۋاسى.

كاتتايلاقنىڭ يولىغا،
ھارۋا سالماق كاتام بار.
ئاشۇ تاغنىڭ كەينىدە،
بىر مۇساپىر ئاكام بار.

شۇ ئاكامنى كورسەمەن،
ئويناپ - كۈلۈپ يۈرسەمەن.
بىر تۇققان قېرىنداشنىڭ،
ئايىغىدا ئولسەمەن.

ئامبال

ئامبال، ئامبالغا باقمدۇ هامان،
ئۇلار پۇقراغا باقماس همچقاچان.

ئامبالنىڭ قىزى، دايىنىڭ قىزى،
چوقۇر دەمەكلار، چىچەكنىڭ ئىزى.

ئامبال ئالدىدا، دايى كەينىدە،
نەمە تەك كەلسۇن ئۇلار پەيلىگە.

مەن قانداق قىلاي زۇلۇم دەستىدىن،
قۇتۇلالمىدىم ئۇلار قەستىدىن.

ئامبال ئاق ئاتتا، دايى كوك ئاتتا،
مېڭىشلىرىغا قاراڭ بەك كاتتا.

ئامبالغا ئاق چاي، دايىغا كوك چاي،
قالدىم بالاغا، مەن قانداق قىلاي.

ئايالىردىم

كويەك ئوتى، يۈرەك ئوتى،
ئوچمەيدىكەن ئايالىردىم.
بۇ دۇنيادا غەم بېشىگىدىن،
كەتمەيدىكەن ئايالىردىم.

بۇ بېشىمدا غەمدىن تولا،
ئارمان تولا، ئايالىردىم.
ياردەم بولسا دەيتتى مېنى،
ھارماق بالا، ئايالىردىم.

ئالتۇن بېشىم ئامان بولسا،
كېلەر ياردەم ئايالىردىم.
مېنىڭ تارتقان دەرتلىرىمنى،
بىلەر ياردەم ئايالىردىم.

بىر مەلىدە ئويناپ كۆلۈپ،
ئوسكەن ئىدۇق ئايالىردىم.
كۆڭلىمىزگە بىر مەقسەتنى،
پۈككەن ئىدۇق ئايالىردىم.

ئاي - ئايدىكدا، سۇ بويىدا،
ئويىنىغان بىز ئايالمىدىم.
ئولتۇراتتۇق قارىشىپ بىز،
تويمىغان بىز، ئايالمىدىم.

يارىم كەتتى مەندىن يىراق،
قالدىم قاراپ ئايالمىدىم.
بولدى مېنىڭ يۈرىگىم قان،
باغرىم كاۋاپ ئايالمىدىم.

سەن - سەن دۇنيا، ئەي سەن دۇنيا،
جۇڭاپا سەن ئايالمىدىم.
جانغا جازا ئوتۇپ كەتكەن،
جىسىپا سەن ئايالمىدىم.

لەيلى دەيدۇ، لەيلى دەيدۇ،
لەيلىمىكەن ئايالمىدىم.
كىمنىڭ مەيلى كىمدە بولسا،
مەيلىمىكەن ئايالمىدىم.

كۆڭۈل دېگەن توسۇن ئاتتەك،
چاپچىيدىكەن ئايالمىدىم.
يۈرەك ئوتتا ئىرىگەندەك،
تامچىيدىكەن ئايالمىدىم.

ئاشىقلارنىڭ كۆڭۈل سىرى،
تەرەن ئىكەن ئايالمىدىم.
كويىدۇم دېسەڭ قەلەم قاشقا،
ئېيۇەن ئىكەن ئايالمىدىم.

يار - يار دەپ چۇشۇپ قالدىم،
تۇزاقتا مەن ئايالمىدىم.
تىرىك تۇرۇپ كىرىپ قالدىم،
دوزاقتا مەن ئايالمىدىم.

يارسىز ماڭا بولدى گويا،
كۇندۇز - كېچە ئايالمىدىم.
سەن يارىمنى ئۇنتۇماسمەن،
تا ئولگۈچە ئايالمىدىم.

ياردم بار مېنىڭ

خۇما كوزلۇك، شىردن سوزلۇك،
ياردم بار مېنىڭ.
خالايمقىنىڭ كوزى چۇشكەن،
ناردم بار مېنىڭ.

يۇرىگىمنىڭ ئەڭ توردە،
ياردم بار مېنىڭ.
ئىشقى ئوتىدا چەككەن تولا،
زاردم بار مېنىڭ.

يار - يار دەپ چالسام مەغرۇر،
تاردم بار مېنىڭ.
ئەل ئالدىدا ماختانغۇدەك،
ياردم بار مېنىڭ.

كورەرمەنمۇ ياردىمنى

يارانلار تاقىتتىم - تاقتۇر،
كورەرمەنمۇ ياردىمنى.
ماڭا دىل خوشلىغى ياتتۇر،
كورسەم گۈل ئۈزاردىمنى.

سەھەرلەردە ناۋا قىلسام،
شۇ يارغا ئىلتىجا قىلسام.
بۇ دەردىمگە داۋا قىلسام،
چىلىپ مەن قەلبى تاردىمنى.

ماڭا زادى پەلەك باقماس،
كىچىك ئۈزۈنكى، تاك ئاتماس.
كوڭۈل بېغىمغا سۇ ئاقماس،
قۇرۇتتى تەندە جانىمنى.

ئاداشقان چولدە ئاھۇ مەن،
دىدىم ئارماندا يادۇ مەن.
تولا چەكتىمكى قايغۇ مەن،
سېغىنىدىم ھوسنى ئايىمنى.

بېغىمدا بۇلبۇلۇم يوقتۇر،
قولۇمدا قۇرغۇيۇم يوقتۇر.
ماڭا دەردۇ - ئەلەم جۇپتۇر،
كىشى بىلمەيدۇ زارىمنى.

ئايا دوستلار ھەزەر ئەيلەڭ،
جۇدالىقنى زەھەر ئەيلەڭ.
ماڭا بىر خۇش نەزەر ئەيلەڭ،
كورۇپ قانسام نىگارىمنى.

كى باغرىمغا تېڭىپ ئالسام،
كى مېھرىگە قېنىپ ئالسام.
بولۇپ گۈلخان يېنىپ ئالسام،
كورۇپ شۇ مېھرىبانىمنى.

چىمچاچاق

چىمچاچىغىم - چىمچاچاق،
چاۋار تەردىم بىر قۇچاق.
سودىگەردىن قۇتۇلسام،
نەدىن كەلدى توكۇچاق.

تال چىۋىقنى ئەككۇنچە،
بەللىرىڭنى پۇككۇنچە.
ئولۇپ كەتسەڭ بولمامدۇ،
مەيلىڭ يوققا تەككۇنچە.

تال چىۋىقنى ئەككۇنچە،
بەللىرىڭنى پۇككۇنچە.
ئولۇپ كەتسەڭ بولمامدۇ،
قىمارۋازغا تەككۇنچە.

چاپىنىمنىڭ يېڭىنى،
شاتىۋاردا ئۇشلىغان.
ئەرگە تەگمەيمەن دىسەم،
ئانام بېشىمغا مۇشتلىغان.

ئۆزۈن – ئۆزۈن ئارغامچا،
تېرەككە سېلىپ ئويناپمەن.
ھەركىمنىڭ نېمە كارى،
ئۆزەم بىلىپ ئويناپمەن.

تاۋار كوينەك كىيمەيمەن،
ئېتىگىمنى لاي قىلىپ.
قىمارۋازغا تەگمەيمەن،
يۈرىگىمنى داغ قىلىپ.

سۈزۈك سۈنى لاي قىلغان،
ئاق بوز تاغنىڭ توپىسى.
يىگىتلەرنى گۈل قىلغان،
نەزە بەگنىڭ دوپپىسى.

ھەزرىتى موللام ئالدىدىن،
ئوتۇپ كېتىمەن ئاستا.
ئۇچ كۈن بولدى يارنى دەپ،
قىلالمىدىم مەن ناشتا.

ئانام بولسا بەرمەيتتى،
دادام بولسا بەرمەيتتى.
ئاتا – ئانام بار چاغدا،
ھېچ كىم ئازار بەرمەيتتى.

ئىگىز تاققا چىقماڭلار،
بوره كېلىدۇ تاغدىن.
كوزۇمنى ئالالمايمەن،
يـاردىم ئويىنىغان باغدىن.

قارا تاغدىن سۇ كەلسە،
يار جىلغىغا پاتمايدۇ.
كىمنىڭ بېشىغا بۇ دەرت،
كەلسە قوشاق قاتمايدۇ.

تاقۇت يولى تار ئىكەن،
ئىككى يېنى يار ئىكەن.
ئانىسى يوق قىز بالا،
ھەممە يەردە خار ئىكەن.

ئانام بولسا كورسەمەن،
دادام بولسا كورسەمەن.
ئانام بىلەن دادامنىڭ،
ئايىغىدا ئولسەمەن.

قارىغاي

ئەگمز - ئەگمز قارىغاي،
نى نەرسىلەرگە يارىغاي.
ئەگمز - ئەگمز قارىغاي،
ھەر نەرسىگە يارىغاي.

ئەگرى - بۇگرى قارىغاي،
نى نەرسىگە يارىغاي؟
ئەگرى - بۇگرى قارىغاي،
لەگلىچاققا يارىغاي.

سەن ئۇزەكنى دەمىگەن،
ئەگمز - ئەگمز قارىغاي.
قىلما ھەرگىز تەمەننا،
ھىچ كىشىگە قارىمای.

ئەگرى - بۇگرى قارىغاي،
بەرىبىر ئۇ قارىغاي.
گەر ئوتۇنچى كەلسىلا،
ئاۋال ئۇنى چانىغاي.

ئاش پىشامدۇ ئوچاقتا،
ئوتۇن ـ كومۇر قالىماي.
چەتكە چىققان ئەڭ يامان،
ھىچ نەرسىگە يارىماي.

سەككىز دىمە سەن زىنھار،
ئاۋال ئوزەڭ سانىماي.
ئادەم دىمە ئوزەڭنى،
ئوزەڭ ئادەم تونىماي.

ئامەت

كەلگەندە كېلەر ئامەت،
دەردىزدىلىك ئەينەكتەك.
كەتكەندە كېتەر ئامەت،
تۈۋى چۈشكەن چەينەكتەك.

تاسقىلىسەن بىلىپ قوي،
دۇنيا ئۇزى ئەگلەكتەك.
بەزى چاغدا كېتىسەن،
يېپى ئۈزۈلگەن لەگلەكتەك.

پۇلنى تاپتىم دەپمىگىن،
پۇلمۇ سېنى تاپىدۇ.
بەزى چاغدا پۇل سېنى،
چار يىلاندەك چاقىدۇ.

ئەقلى - ھۇشى يوق ئادەم،
پۇلغا موللاق ئاتىدۇ.
موللاقنىغۇ ئاتىدۇ،
كېيىمن كوپ دەرت تارتىدۇ.

ئامىتىم يوق دەمگەن،
ساقلىغىدۇر ئامىتىڭ.
خار ئەمەسمەن ھېچ يەردە،
بولسا ئىشلەش ئادىتىڭ.

ئامەت دېگەن ئامەت ئۇ،
تەۋەككۈلنىڭ ھەمرىيى.
خار ئەمەسمەن بولسا ئۇلار
ياخشىلارنىڭ ھەمدەمى.

ھەمدەم بېگىم ئويلايدۇ،
بەيتۇللاغا بېرىشنى.
بېرىشنى ھېچ بىلمەيدۇ،
دائىم ئويلار ئېلىشنى.

دادام قارى غېمىم يوق،
ئاكام قارى غېمىم يوق.
شۇنىڭ ئۈچۈن بىلمەيمەن،
ھېچ نەرسىدە كەمىم يوق.

ئالداپ ئېلىپ يانچۇققا،
سالدىم ئامەت دەمگەن.
پۇقرا ئىنىڭ مەن سېغىپ،
قاندىم ئامەت دەمگەن.

ئېلىپ (ا) بەرنى (ب) ئۇگەنمەي.
سەنى (ث) بىلمەس ھېچ كىشى.
بازاردا بار مىڭ كىشى،
كوڭۈلدىدۇر بىر كىشى.

مىڭنى ئالداپ بىرنىلا،
خوش قىلىشنى ئويلىما.
ئوزەڭچىلا سۈيى يوق،
دەريانى سەن بويلىما.

جىل سەن ئەلنىڭ بالىسى،
ئەلدىن ھىممەت ئايىما.
ئەر ئاتىسى ئەل دېگەن،
بىر ھىكمەت بار بالىما.

ھىممەت قىلساڭ دولىتىڭ،
نۇر - زىيادە بولغۇسى.
ئامەت كېلىپ ئالدىڭدا،
شاھ پىيادە بولغۇسى.

ھەي....
بىزدىنمۇ قالار ئالەم،
بىلمەيدۇ بۇنى ئادەم.

ئويلاپ باقمەن

ئىشقى ئوتى ئوچمەيدىكەن،
يا باشقىغا كوچمەيدىكەن.
قانچە قىلساڭ قېرىغاندا،
تال چۈۋدەتتەك كوكلەيدىكەن.

ھىلىۋاينىڭ رايىغا مەن،
كويىگەن ئىدىم، سۈيگەن ئىدىم.
شۇنچە ئەلنىڭ ئارىسىدا،
ئۇنى بىرلا كورگەن ئىدىم.

يانچۇغۇمدا پۇلۇم بولماي،
ئالالمىغان، داغدا قالغان.
خالايمىقلار بىلسەڭ ئەگەر،
گويا قىزىق ياغدا قالغان.

ئوتۇپ كەتسە ئالدىمدىن قىز،
رايىمۇ دەپ قارايمىنا.
خۇددى كىچىك بالا ئوخشاش،
ماراپمىنا، ماراپمىنا.

رابىمۇ دەپ قارايمىنا،
قارايمىنا، ئويلايمىنا.
ئويلايمىنا، قارايمىنا،
يەنە ئويلاپ قارايمىنا.

قانداق قىلاي،
كويەك دەردى.
ئوتۇلدىغۇ،
يارنىڭ قەدرى.

ساريگۈل

ئىگىز ئايۇان، پىشايۇان،
مەن ياتمايمەن ئۇزۇك يات.
يار دېگەن سەندەك بولسا،
ۋاي! ساريگۈل،
يارتۇتمايمەن پەندىيات.

دۇتارنى چېلىپ-چېلىپ،
كات توپىگە ئېلىپ قويدۇم.
ۋاپاسىزنىڭ قىلغىنىنى،
ۋاي! ساريگۈل،
يۇرىگىمگە سېلىپ قويدۇم.

بارغا قىلدىم قانائەت،
خۇدايىم قىلسۇن سالامەت.
بىلىپ قويغىن مال-دۇنيا،
ۋاي! ساريگۈل،
بەش-تۇت كۈنلۈك ئامانەت.

جېنىم جورام

شاپتۇل شېخى لىڭشىيدۇ-لىڭشىيدۇ،
شاپتۇل شېخىدا كىم بار؟
مەن يارنى دېگەن بىلەن،
جېنىم جورام
يارنىڭ كوچىلىدە كىم بار؟

راۋابنىڭ ئالساڭچۇ-ئالساڭچۇ،
بېرىپ چوللەردە چالساڭچۇ.
سەن مۇساپىر مەن غېرىپ،
جېنىم جورام
مېنى ئارقاڭغا سالساڭچۇ.

مەن سېنى تولا ئويلاپ-تولا ئويلاپ،
ئوستەڭ بويىنى بويلاپ.
كەلسەم سېنىڭ ئالدىڭغا،
جېنىم جورام
نەدە يۈرىسەن ئويناپ؟

تـــار جاهان

(تاجىخان)

يېشىم ئەللىككە يەتتى،
ئومرۇمنىڭ تېڭى كەتتى.
ۋاپاسى يوق ئالەمدە،
ۋاي ! تارجاهان،
كىم مۇرادىغا يەتتى.

مەن تولا جاپا چەكتىم،
بېشىم ئاقاردى كۆلپەتتىن.
يېرىلمىدى بۇ تاغلار،
ۋاي ! تار جاهان !
مەن قىلغان نادامەتتىن.

كېتەي ئەمدى، كېتەي ئەمدى،
بۇ يۇرتتىن كېتەي ئەمدى.
كېتىپ يىراق - يىراقلارغا،
ۋاي ! تار جاهان،
مۇرادىمغا يېتەي ئەمدى.

ئاقسۇ چوللىرى قالسۇن،
مۇزاتنىڭ داۋىنى قالسۇن.
باراي شۇ باغۇ ـ بوستانغا،
ۋاي ! تار جاھان،
يۇرەكنىڭ ئارمىنى قانسۇن.

قولۇمغا پىچاق ئالدىم،
بىر يولى تويۇپ جاندىن.
ئىچىمگە پاتمىدى دەردىم،
ۋاي ! تار جاھان !
غەزەپتىن ئورتۈنۈپ ياندىم.

دەيدۇ

ئىككىمىزنى كورگەن كىشىلەر،
سوزلەشتى دەيدۇ.
بۇ ئىككىسى بىر مەقسەتنى،
كوزلەشتى دەيدۇ.

بىز تەرەپكە كەلمەك ياردىم،
مۇڭداشتى دەيدۇ.
بىر چىرايلىق بىر بىرىگە،
سۇڭداشتى دەيدۇ.

بىلمىگەنلەر ئوزلىرىچە،
ھەر نىمە دەيدۇ.
بۇ دۇنيادا كىم-كىمنىڭكى،
غېمىنى يەيدۇ؟

بىزنى ئۇلار يامان دەيدۇ،
گەپلەشتى دەيدۇ.
كوچا-كويدا بىللە يۇرۇپ،
سەتلەشتى دەيدۇ.

ئەككەمزنى ئوز يولىدىن،
چەتنەشتى دەيدۇ.
ياشلىغىنى ئۇنتۇغانلار،
چەكلەشتى دەيدۇ.

بىز تەرەپكە كەلمەك يارىم،
مۇڭداشتى دەيدۇ.
مۇڭداشسىغۇ-مۇڭداشقاندۇ،
ئويناشتى دەيدۇ.

پاتمەم

كۈن چىقىشتىن كۈن چىقتى،
نۇرى ئۇنىڭ بولەكچە
ئەمدى بىزگە پارتىيە،
بولدى تازا يولەكچە.
بىزگە ئەمدى پاتمەم،
زامان بولدى بەك بەلەن.

مەسئۇلىيەت تۇزۇمى،
بىزگە بەكمۇ ياراشتى.
يۇرتىمىزغا باھارنىڭ،
قاراپ كوزى قاماشتى.
پاتمەممۇ - پاتمەم،
زامان بولدى بەك بەلەن.

مەھسۇلاتنى ھوددىگە،
ئالدۇق بۇگۈن خوش بولدۇق.
پارتىيىنىڭ يولىغا،
باشقىدىنلا قول قويدۇق.
پاتمەممۇ - پاتمەم،
زامان كەلدى بەك بەلەن.

كادىرلارمۇ ئويغاندى،
ئەزالارمۇ ئويغاندى.
غەيرەت بىلەن ئىشلەشكە،
بېلىمىز چىڭ باغلاندى.
پاتمەمۇ - پاتمەم،
زامان كەلدى بەك بەلەن.

ئىشلەيدىغان چاغ بولدى،
چول ئوزگىرىپ باغ بولدى.
مانا ئەمدى قازانمۇ —
چومۇچمۇ ھەم ياغ بولدى.
پاتمەمۇ - پاتمەم،
زامان كەلدى بەك بەلەن.

ئامىنەم

ئامىنەممۇ – ئامىنەم،
لايغا پاتقان ئامىنەم.
ئاناڭ يىغلاپ دەردىڭدە،
قوشاق قاتقان ئامىنەم.

لاينىڭ تېگىدە يېتىپ،
ئانا دىدىڭمۇ ئامىنەم.
ئېزىپ يۇرەك باغرىمنى،
دادا دىدىڭمۇ ئامىنەم.

تاغدىن سەلەپ① كەلگەندە،
سەن ئويۇڭدە ئۇخلىغان.
سۇ كىرسىمۇ ھويلاڭغا،
غەپلەت بېسىپ ئۇقمىغان.

يامغۇر ياغدى شاقىراپ،
سەلەپ كەلدى غاقىراپ.

① سەلەپ – ئازاتلىقتىن بۇرۇنقى بىرقېتىملىق كەلكۇن كوزدە تۇتۇلىدۇ.

قانداق جهىنىڭ چىققاندۇ،
ئىككى كوزۇڭ پاقىراپ.

چىقىۋالدۇق تېرەككە،
ئامال بولماي بولمىكە.
سوغاق-ئاچلىق ئازاۋى،
بېرىپ يەتتى يۇرەككە.

مال-دۇنيانى لاي باستى،
سەلەپ سۇ ئېلىپ قاچتى.
تىرىك تۇرۇپ دوزاققا،
كىردۇق، بىزنى غەم باستى.

كېلىپ باستى خاماننى،
ئېلىپ قاچتى ساماننى.
لېۋىمىزنى چىشلىدۇق،
ئالالمىدۇق بىر دانىنى.

ئالالمىدۇق خاماننى،
ئالالمىدۇق بىر دانىنى.
ئومرىمىزدە كورمىگەن،
بۇنداق مۇدھىش زامانىنى.

ھۇشسىز بولۇپ يىقىلدىڭ،
كوز ئالدىمدا ئامىنەم.

سەلەپ سۈدا ئاققىنىك،
بار يادىمدا ئامىنەم.

قاپاق تېرەك ئالدىدا،
ئوينىغانمۇ ئامىنەم.
سەلەپ بۇندىق كېلەر دەپ،
ئويلىغانمۇ ئامىنەم.

سەن شورۇققا بارغۇنچە،
چىغىر يولدا ماڭغانمۇ؟
كوز ئالدىمدىن كەتمەيسەن
راست ئولدۇڭمۇ-يالغانمۇ؟

ئاناڭ قالدى زار يىغلاپ،
داداڭ قالدى زار يىغلاپ.
قالدى دەرتتە-ئەلەمدە،
ياقا يىرتىپ قان يىغلاپ.

ئويگە كىرسەم ئامىنەم،
كىيگەن ئەڭنىڭ تۇرۇپتۇ.
باققا كىرسەم ئامىنەم،
تەرگەن گۈلۈڭ سولۇپتۇ.

سەن ئاناڭنىڭ ئالدىدا،
ئويناپ كۈلسەڭ بولماتتى.

قامچا گۈلدەك بوي تارتىپ،
ئومۇر كورسەك بولمامتى.

قىسمەت شۇنداق پۈتۈلگەن،
پىشانەڭگە ئامىنەم.
يېتەلمىدىڭ دۇنيادا،
مۇرادىڭغا ئامىنەم.

ئون گۈلۈڭنىڭ بىرىمۇ،
ئېچىلمىغان ئامىنەم.
دەردىڭ تولا، داۋاسى،
تېپىلمىغان ئامىنەم.

ئاخشام ئوتتى بەش ئاتلىق،
بەشىلىسى ئاق ئاتلىق.
تاللىغىنىڭ ئامىنەم،
ئەمەت ئىمىن قاناتلىق.

ئىگىز ئوگزىگە چىقسام،
باغلار بىلەن كېچىگىز.
قۇلىغىمدىن كەتمەيدۇ،
قىلغان چۇچۇك گېپىڭىز.

بۇنجالىقىنىڭ كەينىدە،
سىلەر ئوبدان مۇڭداشقان.

يارىشىپتۇ ئىككىسى،
دەپ كورگەنلەر ماختاشقان.

باھار كەلسە ئەك باشتا،
پىچان گۈلى ئېچىلار.
ئاشىق بىلەن مەشۇققا،
نۇردىن كىپەن پېچىلار.

سېرىق سەبدە، گۈل سەبدە،
موللاق ئاتىدۇ كەپتەر.
ئامىنەم دەپ يىغلايمەن،
قولۇمدا قەلەم-دەپتەر.

ئامىنەخانىڭ كوزلىرى،
ئاسماندىكى يۇلتۇزدەك.
كاسىسىغا چۈشكەن شۇ،
سۇمبۇل چېچى قۇندۇزدەك.

قېشى قەلەم، گۈل ئاغزى،
لېۋى سۇزۇك جىنەستە.
خەلقى-ئالەم قارىغان،
ئاي يۈزىگە ھەۋەستە.

يولىڭ بويى سىدىلىك،
سىدىلىك ھەم بىدىلىك.

قېنى ئەمدى ئامىنەم،
گەپ-سوزلىرى مىزىلىك.

ئامىنەمنىڭ بېغىدا،
ئەنجۈر، ئانار، شاپتۇلا.
ئامىنەم دەپ يىغلايمەن،
يۈرىگىمدە دەرت تولا.

ئامىنەمنىڭ چېچىنى،
ئاق ناۋاتتا پاتلىغان.
ئامىنەمنى ئەسلىدە،
ئەمەت ئىمىنگە ساقلىغان.

بىزنىڭ مەلە تۈز مەلە،
بىر بىرىدىن ئۈز مەلە.
تەڭ كېلەلمەس زادىلا،
تەرىپلىسە يۈز مەلە.

ئاتۇشنىڭ بازارىدىن،
بىر خالتىدا قاق ئالغان.
مېنى تەقدىر-پىشانەم،
غەمدە قويۇپ داق سالغان.

دۇتار چالىمەن ئاستا،
بوگەن بويىدا ساستا.

ئامىنەمنى ئويلىسام،
تۈگمەيدىكەن ناخشا.

ئامىنەمنىڭ قولىغا،
ئالتۇندىن ئۈزۈك ئالغان.
ئامىنەمنى سەلەپ سۇ،
كوكسۇمدىن ئۈزۈۋالغان.

سۇدا ئاقتىك ئامىنەم،
لايغا پاتتىك ئامىنەم.
مەن ئاناڭدىن ئايرىلىپ،
قانداق ياتتىك ئامىنەم.

تاڭدا چىققان شامالدىن،
سېنى دائىم سورايمەن.
سېنىڭ دەرت-پىراقىڭدا،
ياقا يىرتىپ يىغلايمەن.

دەرتلىرىما-دەرتلىرىم،
ئىچىمدىكى دەرتلىرىم،
ئۇمۇر بويى تۈگمەس،
ئېيتسام-ئېيتسام گەپلىرىم.

مەن قەشقەرغە بارغۇنچە،
ئۈزۈڭ سايدا ھارىمەن.

ھېرىپ-ئېچىپ ئامىنەم،
سېنى ئەسكە ئالدىمەن.

قەشقەر ئۈزى چوڭ شەھەر،
رەستىلىرى ئاۋاتكەن.
تۈمۈچۈقتەك قىزلارنىڭ،
گەپ-سۆزلىرى ناۋاتكەن.

مەن ھېيتكارغا بارغاندا،
مۇنارىغا يولەنىدىم.
ئەلەم بىلەن ھەسرەتنىڭ،
بوشۇگىگە بولەنىدىم.

باشقىلارنىڭ قىزلىرى،
ئويناپ-كۈلۈپ يۈرمەمدۇ.
كوزى بولسا دۇنيانىڭ،
مەن غېرىپنى كورمەمدۇ.

شۇ قىزلارنىڭ چاچلىرى،
قاپ-قارادۇر قاشلىرى.
دەريا-دەريا توكۈلەر،
مەن غېرىپنىڭ ياشلىرى.

سەن ئامىنەم بولساڭچۇ،
جان ئامىنەم بولساڭچۇ.

مۇشۇ تاپتا قولۇمغا،
قۇرغۇي بولۇپ قونسا ڭچۇ.

ناۋات بەرسەم يەسە ڭچۇ،
شېكەر بەرسەم يەسە ڭچۇ.
كېلىپ ئايدەك ئالدىمغا،
جېنىم ئانا، دېسە ڭچۇ.

ئاۋازىڭنىڭ زىلىلىغى،
ئاشۇ ... قىزغا ئوخشايتتى.
سايە تاشلاپ كىرىپكىڭ،
ساڭا هوسۇن قوشاتتى.

لەۋلىرىڭدىن گەپ ئەمەس،
هەسەل، قىيام تاماتتى.
يىغلىساڭمۇ ئامىنەم،
قۇلىغىمغا ياقاتتى.

ئانا بولدۇم دەپتىمەن،
پانا بولدۇم دەپتىمەن.
ئۇز ئانامنىڭ ئېتىنى،
ساڭا قويدۇم دەپتىمەن.

كورسەڭلار خالايىقلار،
چىرايىمنىڭ قېنى يوق.

مېنىڭ ئەسلى بىلىسەڭلار،
يۈرىگىمنىڭ تېگى يوق.

ئاھلىرىما-ئاھلىردىم،
سىغمىاس مېنىڭ ئالەمگە.
سوزلىمەيمەن دەردىمنى،
دەرت كورمىگەن ئادەمگە.

مەن دەردىمنى سوزلىسەم،
دەردى بارنىڭ ھالى يوق.
سوزلىمەيمەن جان دوستلار،
دەردى يوقنىڭ كارى يوق.

خالىمدەم

(داستان)

خالىمدەم ئوزى،
بەك لېۋەن ئوزى،
جانغا جان قوشار،
مۇلايىم سوزى.

چوخچا ئەھەسمۇ،
تۇغۇلغان يېرى.
مەن كويۇپ قالغان،
ئۇزۇندىن بېرى.

دادۇي ئالدىدا
بىر گەپ دېيىشكەن،
ۋەدە قىلىشىپ
ھو نان يېيىشكەن.

كورگەنلەر بىزنى
ماس كەپتۇ دېگەن.

راخمانغا ئامەت
راست كەپتۇ دىگەن.

مەن راۋاپ چالسام،
خالىدەم ... ئويناپ.
خوشال ئوتكەن بىز،
يەر - جاھان قوللاپ.

ئىككى ياز ئوتتى،
ئويناپ تويمىدۇق .
تويمىز قاچان،
ئويلاپ قويمىدۇق.

ئوينى قىلىڭلار
دىدى كورگەنلەر.
لېۋدىنى چىشلەپ
قالسۇن كۈلگەنلەر.

ۋەدىمىز - ۋەدە،
بولغان ئەمەسمۇ؟
خالىدەم ھوسنى،
تولغان ئەمەسمۇ.

گۈڭشىغا بارساق،
جاڭزا بەرمىگەن.

ئالته كادىرغا،
ئىنساپ بەرمىگەن.

بىزنى ئەسلىمەي،
ئۇلار بىلمىگەن.
گەپ قىلاي دىسەك،
يۈز كېلەلمىگەن.

ۋاي - ۋاي خالىمەم،
ئاللا بوستان چاچ.
ئىككىمىز تەڭلا،
قالغان ئائىلاج.

بۇگۈن ئولتۇرسام،
مەتقۇۋان كەلدى.
كۈتمىگەن يەردىن،
شۇم خەۋەر بەردى:

«خالىمەم قىزنىڭ
تويى بولغۇدەك.
سەندىن باشقىنىڭ
گۈلى بولغۇدەك.»

دىدى مەتقۇۋان،
قەلبىمنى داغلاپ.

مەن بەھۇش بولدۇم،
بۇ گەپنى ئاڭلاپ.

ئاللا خالىدەم،
نىم بولدى ساڭا؟
بۇنچە ئېغىر دەرت،
قىلغۇدەك ماڭا.

يېنىۋالدىكىمۇ
قىلغان ۋەدىلەرنى.
ئولتۇرۇپ قالدىم،
قايغۇ ـ ئەلەمدىن.

مەنمۇ خالىدەم
تويلۇق ئالاتتىم.
ئالدىڭغا سېنىڭ
ئوبدان باراتتىم.

سارجا ئالمىسام،
تاۋار ئالاتتىم.
تاۋار ئالمىسام،
دۇردۇن ئالاتتىم.

شەپەك ئالمىسام،
سوكنۇ ئالاتتىم.

ياكى بولمىسا،
كاجى ئالاتتىم.

ايكىن تويۇمدا
راۋاپ چالاتتىم.
مېھمانلىرىڭنىڭ
كۆڭلىن ئالاتتىم.

سەن پەرىشتىدەك
تۇرساڭ ئالدىمدا.
مىڭ جان قوشاتتىڭ،
مېنىڭ جېنىمغا.

سېنى بىر كىشى،
زورلاپ كەتتىمۇ؟
مەندىن دىلىڭغا،
ئازار يەتتىمۇ؟

ئاتا ۋە ئاناڭ،
پۇل دەپ ساتتىمۇ؟
تاشنى تاياقتا،
ئالداپ چاتتىمۇ؟

ئويلاپ ئولتۇرسام،
بىر قارا كەلدى.

«راخمان قوپ!» دېگەن
بىر سادا كەلدى.

ئاچتىم كوزۇمنى،
ئاتتىم ئوزۇمنى.
ئاڭلىمىغۇم كەلدى،
شىرىن سوزۇكنى.

تۇرىسەن ئالدىمدا،
تولغان ئاي بولۇپ.
تۇتتۇك قولۇمدىن،
خوش چىراي بولۇپ.

باغرىمغا تېڭىپ
سۆيدۇم لېۋىڭدىن.
چىقتى لاۋۇلداپ،
بىر ئوت تېنىمدىن.

يۇرىگىم ئېرىپ،
سۇ بولۇپ ئاقتى.
بۇلبۇللار بىزنى،
قوشاققا قاتتى.

بۇلۇتلار تاراپ،
سۇزۇلدى ھاۋا.

جاھانغا تولدى،
نەغمە ۋە ناۋا.

ئىككىمىز بىللە،
چىقتۇق ئاسمانغا.
ئايدا ئولتۇردۇق،
ئەلۋەك داسقاندا.

پەرىزات قىزلار،
خىزمەت قىلىشتى.
بىزنى تەبرىكلەپ،
سالام بېرىشتى.

مالائىكىلەر
يول بولسۇن دىدى.
باسقان ئىزدىكلار،
گۈل بولسۇن دىدى.

قاغا ـ قۇزغۇنلار،
قاراپ قېلىشتى.
قۇرۇق لېۋىنى،
يالاپ قېلىشتى.

ئوتتۇق بىز كېچىپ،
نۇر دەريالىرىدىن.

تەزدىم گۈل دەستە،
گۈل بەرناسىدىن.

تۈتتۈم مەن ساڭا،
ئالدىڭ قولۇمدىن.
نۇر جۇلا قىلدى،
ئوڭ ۋە سولۇڭدىن.

كەڭ ئاسمان راسلاپ،
گۈلدىن پايانداز.
دىدى: «مەرھابا،
بۇ سىلەرگە ئاز.»

بەردىن قاپلىدى،
ئالەمنى بوران.
كۈننىڭ نۇرىنى،
توستى چاڭ - توزان.

ئالەم پىقىراپ،
بوران چىقىراپ.
كەلدى ئالۋاستى،
جىنلار غىقىراپ.

ئۇلار يۈزىگە،
بەر نىقاپ ئالغان.

بىر قاراپ ئادەم،
بىر قاراپ ھايۋان.

بىر قاراپ بىزگە،
قورقۇنچ سالغان.
بىز قاراپ كورسەك،
كۈلكىسى يالغان.

كەلدى بىر ددۇە،
بىزگە ئۇدۇللاپ.
ئالدىم مەن سېنى،
مەھكەم قۇچاقلاپ.

ئولسەك بىز بىللە،
ئولەيلى ددۇق.
بۇنداق زۇلمەتنى
كورمەيلى ددۇق.

شۇ چاغ ئاسماندىن
چۈشتى بىر چاقماق.
ددۇە دات سېلىپ،
چۈشتى تىك موللاق.

قارنى يېرىلىپ،
چىقتى ھەم جېنى.

مۇز بولۇپ قاتتى،
بىر پەستە تىنىق.

قەرى ئالۋاستى
كەلدى بىر ياندىن.
تىلەتى سوغاق،
مەن ھەيران قالدىم.

سوزۇپ قولىنى
ماڭا يېپىشتى.
بىلەلمىدىم مەن
نەگە قېچىشتى.

خالىدەم ماڭا
ئۆزەكنى ئاتتىك.
مېنى قوغداشتا،
كوپ جاپا تارتتىك.

ئېلىشتۇق ئۇزاق
ئالۋاستى بىلەن.
ئۇچ قېتىم بېھۇش
بولدۇق دەممۇ - دەم.

.....

كەلدىم بىر چاغدا،
ئاستا ئېسىمگە.

يېقىنلاپ قاپتۇ
كۆنمۇ پىشمىگە.

سەن يوق خالىدەم،
كوزۇمنى ئاچسام.
دۇنيا سىلكىندى،
يىغلاپ «ھۇ...» تارتسام.

تۇتقىنىم بىر تۇپ
كوك يانتاق ئىكەن.
ياتقىنىم ئازگال،
لاي - پاتقاق ئىكەن.

سويدۇم دېگىنىم،
قارا يەر ئىكەن.
نەمە دەر ئىدىك،
ھالىمنى كورسەك.

قوللىرىم يارا،
يۇرىگىم ئاندىن.
مەن جۇدا بولدۇم
گويا بۇ جاندىن.

ئويۇمگە باردىم،
ئالدىم راۋاپنى.

كورسۇن خالايىق،
باغرى كاۋاپنى.

ناخشامنى ئېيتمپ،
چوڭ يولغا چىقتىم.
توكۇپ مۇڭۇمنى
تاشنى ئېرىتتىم.

ئاڭلىدى ئالەم،
مەن چالسام راۋاپ.
ۋاي - ۋاي خالىدەم،
ئاڭلىساڭ ساۋاپ.

مەن باغرى كاۋاپ،
بولدۇم كوپ خاراپ.
بەزىلەر كۆلدى
ئەپتىمگە قاراپ.

ئاڭلا خالىدەم،
قەدرىڭ ئوتۇلدى.
دەردىڭدە مېنىڭ
قەددىم پۈكۈلدى.

سېنى كورمەسەم
خالىدەم ئەگەر.

ئاش ـ نان ئورنىغا،
يىمەمدىم زەھەر.

يۈرەك قېتىمدىن،
كويىگەن مەن ساڭا.
قىلغان جېنىمنى،
بىر ساڭا پىدا.

خالايىق كورسۇن،
ئەمدى بىر مېنى.
مەن ئومرۇم بويى،
ئويلايمەن سېنى.

بەزنى قوشىغان،
قىسمەت ئەمەسمۇ؟
ماڭا چۈشكەن بۇ،
كۈلپەت ئەمەسمۇ.

ئاشىق ـ مەشۇقنىڭ،
ئولگىنى بارمۇ؟
يېتىپ مەقسەتكە،
كۈلگىنى بارمۇ؟

لەيلى ۋە مەجنۇن،
پەرھات ھەم شېرىن.

تېپىشقان ئىكەن،
ئولگەنىدىن كېيىن.

تاھىر ۋە زوھرە،
گۈلى – سەنۇبەر.
يار دەپ كوپ جاپا،
چەككەن شۇ قەدەر.

رابىيە – سەيدىن،
غېرىپ ۋە سەنەم.
ئوتكەن دۇنيادىن،
دەرت – ئەلەم بىلەن.

ۋامۇق ھەم ئۇزرا،
يۇسۇپ – زىلەيخا.
بىر كېلىپ كەتتى،
كەلمەس دۇنياغا.

سەددى ئىسكەندەر،
دولىتى بارمۇ؟
قېنى ئۇ، جەمشىت،
قۇدرىتى بارمۇ؟

خالىدەم ئوزەك،
ئويلاپ بىر قارا.

قىلمىغىن ئۇنداق،
قەلبىمنى يارا.

* * *

بۈگۈن يەكشەنبە،
بازارغا باردىم.
ئولتۇرۇپ غەمدە
مەن راۋاپ چالدىم.

بىر كالتە بازار،
كاتايلاق ئوزى.
ھەممىنىڭ مەندە
ھەيرانە كوزى.

يوقمىدۇ ماڭا،
قىلغۇدەك سوزى.
كۆلكىدىن يىراق،
بەك سۇلغۇن يۈزى.

ئىچى ئاغرىغان،
تەتۇر قارايدۇ.
بىلدىم غايىپ ئوت
تەنگە تارايدۇ.

كوزلىرىدىن ياش
ئاقار بۇلدۇقلاپ.
گەپ قىلار ماڭا،
ئاستا دۇدۇقلاپ:

— ئەي ئاشىق بالا،
ھالىڭنى ئېيتقىن.
— چىرايىمنى سەن
بىر كورۇپ كەتكىن.

— ئېيتساڭ ئاغزىڭدىن،
يالقۇن چىقىدۇ؟
— نە، يالقۇن ئىكەن،
ئالتۇن چىقىدۇ.

— نامۇ - ئەھۋالىڭ،
تونۇشلۇق بىزگە.
— مېھرىۋان يولداش،
سىڭ رەھمەت سىزگە.

— ساڭا كىم شۇنچە،
قىلغاندۇ ئۇۋال؟
— ئېيتسام، ئوشۇقچە،
ماڭا بۇ سوئال.

دىسەم ھەممىنىڭ،
كۆڭلى بۇزۇلدى.
يۇرەك تاردىغا،
زەخمەك ئۇرۇلدى.

ئېيتتىم ناخشامنى،
توكتۇم يېشىمنى.
ئېگىپ مۇڭلانىدىم،
مىسكىن بېشىمنى.

دادۇيجاڭ كېلىپ،
قولۇمنى تۇتتى.
خۇش خەۋەر ئېيتىپ،
كۆڭلۈمنى ئۇتتى:

ـــخالىدەم تويغا،
ماقۇل دىمىدى.
تويلۇق كىيىمنى،
ئاتتى ـ كىيمىدى.

ئانىسى ئۇرۇپ،
دادىسى تىللاپ.
ئوزىگە ئوزى،
ئولۇمنى چىللاپ.

تەن بەردى ئاخىر،
ئوز مەيلى دىدى.
يۇرتنىڭ ھەممىسى،
غېمىڭنى يىدى.

سېنى مەن ئىزلەپ،
كەلدىم ھال سوراپ.
خالىدەم سەرسان،
كوپ ئىزلەپ - سوراپ.

ھېچ بىر كىشىگە،
قارىمايدۇ ئۇ.
سۆمبۈل چېچىنى،
تارىمايدۇ ئۇ.

ئوتمەيدۇ ئۇنىڭ،
گېلىدىن غىزا.
زورلاپ بەزىلەر،
تارتىشتى ئىزا.

خالىدەم بۇگۈن،
ئويۇڭدە قالدى.
ئاتا ۋە ئاناڭ،
باغرىغا ئالدى.

توي بولۇپ گويا،
كۆلدى مەھەللەك.
مۇڭلانماي ئەمدى،
ماڭغىن مەن بىلەن.

دادۇيجاك گېپى،
كوڭلۇمگە ياقتى.
شاپ بۇرۇتىغا،
كوز يېشى ئاقتى.

تۇردۇم ئورنۇمدىن،
خوشلۇغۇم تاشتى.
سۇلار شاقىراپ،
ئەركىلەپ ئاقتى.

يۇرىگىم ئېرىپ،
سۇ بولۇپ ئاقتى.
قويىنىنى ھايات،
ماڭا كەڭ ئاچتى.

دەل - دەرەخ خوشال،
ئويىنىدى ئۇسۇل.
ئويۇمگە قاراپ،
ماڭدىم مەن ئۇدۇل.

ماڭدىم ئالدىراپ،
مەن ئويگە قاراپ.
ئوچتۇم مەن گويا،
چەققانده‌ك قانات.

ئېرىقتىن ئاتلاپ،
زەيكەشتىن تاقلاپ.
دىدىم خالىدەم،
قالمىسۇن ساقلاپ.

كۆلۈپ كەلگ دالا،
يول بولسۇن دىدى.
باسقان ئىزلىرىم،
گۈل بولسۇن دىدى.

جەگدە، تۇغراقلار،
سالام بېرىشتى.
چاۋاك چېلىشىپ
مەدەت بېرىشتى.

قۇياش تەپتىنى،
ئايمماي ماڭا.
دىدى ئىسسىغىم،
كۆچ بولسۇن ساڭا.

شامالالار كېلىپ،
يەلپۇپ يۈزۈمنى.
ددى: «خوش چىراي،
كوردۈم يۈزۈڭنى.»

مولدۇرلەپ بۇلاق،
«تۆختاپ ماڭ!» ددى.
«ئۇسسىغان بولساڭ،
قېنىپ ماڭ» ددى.

قوغۇنلۇقلاردا،
كوكچى يېرىلىپ.
مەرھابا يىگىت،
ددى ئېگىلىپ.

«ناۋات تەمىدىن،
هوزۇرلان!» ددى.
«يىسەڭ مەن ساڭا،
كۈچ-دەرمان!» ددى.

ماڭدىم ئالدىراپ،
ئويۇمگە قاراپ.
قالمىسۇن ددىم،
خالمەيمەن ساقلاپ.

ھەھەللەم مېنىڭ،
يىراقلاشقاندەك.
گويا مەن يولدىن،
ھەم ئاداشقاندەك.

تۇگىمەيدۇ يول،
ماڭسام - ماڭساممەن.
شۇنچە ئالدىراپ،
قەدەم ئالسامەن.

تۇمۇچۇق سايراپ:
«چاپسان ماڭ» دەيدۇ.
بوز تورغاي «ھارماڭ
راخمانجان!» دەيدۇ.

ئوزەمدىن بۇرۇن،
يۈرىگىم كەتتى.
بەلكىم ئۇنۇتتى،
ئۇ ھەممە دەرتنى.

ۋاي - ۋاي خالىدەم،
چىققىن ئالدىمغا.
بار ئىكەنمەنغۇ،
ھەنمۇ يادىڭدا.

قۇرغۇيۇڭ بولاي،
بۇلبۇلۇڭ بولاي.
مىنسەڭ چاپتۇرۇپ،
دۇلدۇلۇڭ بولاي.

دىدەم ئالدىراپ،
يۇرتۇمغا قاراپ.
خالىدەم مېنى،
قالمىسۇن ساقلاپ.

كەلسەم ئىشىك ئالدى،
بايرام بولۇپتۇ.
ئادەملەر توپى،
قاينام بولۇپتۇ.

ئانام ئالدىمغا ،
ئېتىلىپ كەلدى.
كۆلكەمگە يىغلام،
قېتىلىپ كەلدى.

ئانام ئالدىراپ:
— سۈيۈنچە؟ دىدى.
كوزۇمگە جەننەت،
كورۈندى خۇددى.

داداممنڭ ئاغزى،
گەپكە كەلمىدى.
كوزلىرى نۇرلىنىپ:
ــ ئوغلۇم كەل! دىدى.

يۇرتداشلىرىمنىڭ
ئاغزىغا قاراپ.
«مىڭ رەھمەت!» دىدىم،
تەنلىرىم يايراپ.

شۇ چاغ ئويۇمدىن،
ئاي چىقتى كۆلۈپ.
يەر ــ جاھان كۆلدى،
نۇرغا چومۇپ.

خالىدەم يەنە،
كوردۇم مەن سېنى.
كوردۇم باشقىدىن،
كويدۇردۇڭ مېنى:

ــ كەل مېھرىۋانىم،
ئارامى جانىم.
كەل ــ كەل سەن بىلەن،
ھاسىل مۇرادىم.

كەل قەدىردانىم،
كەل مېھرىۋانىم.
كەل تولۇنئايىم،
يايرىدى جانىم.

كەل دىلئارامىم،
كەل گۈلئۇزارىم.
كەل بۇگۈن كۈلدى،
بۇ خەستە جانىم.

كەل سۈيەر يارىم،
كەل ۋاپادارىم.
كەل ـ كەل باغرىمغا،
كەل مېنىڭ يارىم.

دىدەم توكۈلدى،
خوشاللىق يېشىم.
گويا ئاسمانغا،
تاقاشتى بېشىم.

قولۇمدا يەنە،
سايرىدى راۋاپ.
ناخشامنى ئېيتتىم،
بۇلبۇلدەك سايراپ.

ناخشامغا مېنىڭ،
يۈرتۇم قېتىلدى.
ئىشقىم فونتانده‌ك،
كوككه ئېتىلدى.

تېپىلدى مېنىڭ،
ده‌ردىمگه داۋا.
تېپىلدى مېنىڭ،
ره‌نجىمگه شىپا.

«خالىده‌م كه‌لدى،
ئاڭلا خالايىق!»
دىسه‌م ئاۋازىم،
چىقتى چىرايلىق.

خالىده‌م كۈلۈپ،
قىزىردىپ كه‌تتىڭ.
مه‌ن هوزۇرلىنىپ،
ئارمانغا يه‌تتىم.

ئېيتاي ئه‌مدى مه‌ن،
يېڭى ناخشامنى.
قه‌لبىمنى ئىزهار،
قىلغان داستانىنى.

ۋاي - ۋاي خالىده‌م،
ئاللا بوستان چاچ.

维吾尔民歌选（四） （维吾尔文）

赛来·哈斯木搜集整理

新疆人民出版社出版
（乌鲁木齐市解放路306号）
新疆新华书店发行 哈密地区印刷厂印刷
787×1092毫米32开本 3.875印张
1983年1月第1版 1983年3月第1次印刷
印数：1——16,000

统一书号：M10098·733 定价：0.22元